

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
Christiansborg

14. oktober 2016

Svar på Beskæftigelsesudvalgets spørgsmål nr. 543 (Alm. del) af 2. september 2016 stillet efter ønske fra Flemming Møller Mortensen (S)

Spørgsmål

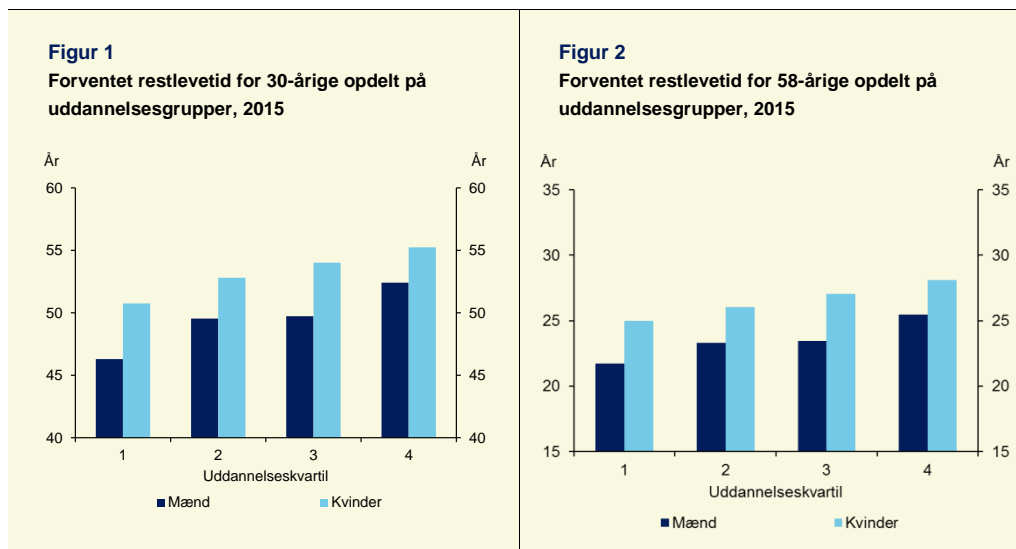
Ministeren bedes redegøre for middellevetiden, den forventede restlevetid for 30-årige og den forventede restlevetid for 58-årige fordelt på både a-kasse og uddannelseskvartil?

Svar

Ved opgørelser af den forventede levetid for forskellige befolkningsgrupper foretages sædvanligvis særskilte opgørelser for mænd og kvinder. I besvarelsen af dette spørgsmål er det ligeledes valgt at opdele på køn, selvom der ikke eksplicit spørges hertil. Det skyldes, at forskelle i kønsfordelingen mellem de forskellige uddannelsesgrupper og A-kasser ellers vil påvirke opgørelsen.

Ved beregning af den forventede restlevetid på uddannelseskvarterer er det valgt at basere kvartilinddelingen på den normerede studietid for den højeste fuldførte uddannelser. Danmarks Statistik har udarbejdet en opgørelse over disse normerede studietider, som danner grundlag for opdelingen. I den første uddannelseskvarter er det således fortrinsvis personer med grundskole (eller uoplyst) som højeste fuldførte uddannelse, mens personer med lange videregående uddannelser som udgangspunkt optræder i 4. uddannelseskvarter. Opgørelsesmetoden er beskrevet nærmere i boks 1.

Blandt den fjerdedel af mændene, der har det laveste uddannelsesniveau (1. kvartil) er den forventede restlevetid for 30-årige 46,3 år i 2015. Til sammenligning er restlevetiden for den fjerdedel af de 30-årige mænd med de længste uddannelser på 52,4 år, *jf. figur 1*. De uddannelsesmæssige forskelle i levetiden er lidt større for mænd end for kvinder. Tilsvarende mønster genfindes i den forventede restlevetid for 58-årige, *jf. figur 2*.

Anm.: Uddannelseskvartilerne er beregnet på baggrund af den normerede studietid for den enkeltes højeste fuldførte uddannelse.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag

Flere undersøgelser har dokumenteret, at forskellen i dødelighed mellem uddannelsesgrupper i høj grad kan forklares ved forskelle i de såkaldte KRAM-faktorer, det vil sige kost, rygning, alkohol og motion. Rygning og alkohol kan således forklare hovedparten af udviklingen i dødeligheden mellem personer med kortest og længst uddannelse, jf. fx *Juel og Koch (2013), Social ulighed i dødelighed i Danmark gennem 25 år*.

En opgørelse over den forventede restlevetid opdelt på a-kasser viser, at den forventede restlevetid er forholdsvis høj blandt medlemmer af Akademikernes a-kasse, Danske Sundhedsorganisationers a-kasser (DSA) samt a-kassen for Funktionærer og Tjenestemænd – dvs. a-kasser hvor medlemmerne har et relativt højt uddannelsesniveau, jf. *tabel 1*. Derimod er den forventede restlevetid forholdsvis lav blandt medlemmer af 3F og FOA, som begge har mange medlemmer med forholdsvis lavt uddannelsesniveau.

Det er dog gruppen af ikke-forsikrede, der har den (klart) laveste forventede restlevetid. Det afspejler, at mange ikke-forsikrede er udenfor arbejdsstyrken og modtager overførselsindkomst, herunder førtidspension. Denne gruppe har således i gennemsnit en dårligere helbredstilstand end blandt forsikrede.

Tabel 1**Forventet restlevetid for 30-årige og 58-årige opdelt på a-kasemedlemskab, 2015**

	Forventet restlevetid for 30-årige		Forventet restlevetid for 58-årige	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
A-kasse				
Akademikernes a-kasse	53,6	56,0	26,5	28,6
Danske Sundhedsorganisationer (DSA)	-	56,5	-	29,1
Funktionærer og Tjenestemænd (FTF-A)	52,9	55,9	25,8	28,6
Selvstændige Erhvervsdrivende (ASE)	52,5	55,6	25,5	28,4
Handels- og Kontorfunktionærer (HK)	51,1	55,1	24,3	27,8
Kristelig a-kasse	51,5	55,5	24,8	28,2
Metalarbejdere	51,1	-	24,4	-
Fag og Arbejde (FOA)	50,2	54,4	23,6	27,3
Faglig Fælles a-kasse (3F)	49,3	53,3	23,0	26,4
Øvrige a-kasser	52,0	55,5	25,1	28,2
Ikke forsikrede	44,7	48,9	20,6	24,0

Anm.: De forventede restlevetider er beregnet på baggrund af 2-årige dødelighedstavler for 2014 og 2015. Metoden for opdeling på a-kasser er beskrevet i Boks 1.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Boks 1**Beregning af den forventede restlevetid**

Den forventede restlevetid for 30 og 58-årige i et givet år beregnes på baggrund af den aldersspecifikke dødelighed for de enkelte alderstrin i dette år. For at mindske den statistiske usikkerhed ved beregningen anvendes datamateriale for 2 sammenhængende år. Det indebærer fx at den forventede restlevetid for 58-årige i 2015 er baseret på dødsfald i 2-årsperioden 2014-2015. Danmarks Statistik anvender typisk også datamateriale for flere år ved opgørelse af middellevetider for forskellige aldersgrupper.

Beregningen af den forventede restlevetid opdelt på uddannelseskvarterer er baseret på den nomerede studietid for den enkeltes højeste fuldførte uddannelse (inkl. grundskole). Personer med uoplyst uddannelses indgår beregningsteknisk med en studietid på 96 måneder svarende til 7. klassetrin i grundskolen. Inddelingen i kvartiler er lavet for alle 1-års aldersgrupper opdelt på mænd og kvinder.

I Danmarks Statistiks uddannelsesregister foreligger der ikke uddannelsesoplysninger for personer født før 1922. Det indebærer, at der i 2014 ikke foreligger uddannelsesoplysninger for personer over 93 år. I beregningen af den forventede restlevetid for 30 og 58-årige er det derfor beregningsteknisk antaget, at der ikke er uddannelsesforskelle i den aldersspecifikke dødelighed over dette alderstrin. Det indebærer formentlig, at de beregnede uddannelsesforskelle i den forventede restlevetid undervurderes lidt.

I opgørelsen af den forventede restlevetid opdelt på a-kasser er personer over 60 år kategoriseret efter evt. a-kassetilknytning som 59-årig. For eksempel vil 70-årige i opgørelsesåret 2015 blive kategoriseret efter den a-akse de evt. var medlem af i 2004 i 59-års alderen. Med denne metode giver datagrundlaget mulighed for at tilknytte en a-kasseoplysning til personer op til 85 års alderen. For personer over 85-års alderen antages beregningsteknisk, at der ikke er forskelle i dødeligheden mellem (tidligere) a-kasse tilknytning. I lighed med uddannelsesopdelingen indebærer det formentlig, at de beregnede a-kasseforskelle i den forventede restlevetid undervurderes lidt.

Kilde: Finansministeriet

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen
Finansminister